

PRAVILNIK

O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Na osnovu člana 14 Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu (Službeni glasnik Republike Srbije, broj 101/05 i 91/2015 i 113/17 – dr. zakon) direktor JKP „Toplana Šabac“, Đure Jakšića broj 1, Šabac donosi:

PRAVILNIK

O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u JKP „Toplana Šabac“, Đure Jakšića broj 1, Šabac u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, odnosno obezbeđivanje uslova na radu koji će u najvećoj mogućoj meri smanjiti povrede na radu i profesionalna oboljenja u vezi sa radom.

Značenje pojedinih izraza koji se koriste u Pravilniku

Član 2.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sledeće značenje:

1. **Zaposleni** – fizičko lice koje je u radnom odnosu u Preduzeću, odnosno svako drugo lice koje po bilo kom osnovu obavlja rad ili se osposobljava za rad u Preduzeću;
2. **Preventivne mere** – su one mere koje se preduzimaju ili čije se preduzimanje planira na svim nivoima rada, radi sprečavanja povređivanja i/ili oštećenja zdravlja zaposlenih;
3. **Radno mesto** – prostor namenjen za obavljanje poslova u kojem zaposleni borave ili imaju pristup u toku rada;
4. **Radna okolina** – prostor u kome se obavlja rad;
5. **Sredstva za rad:**
objekat–koji se koristi kao radni i pomoćni prostor, kao i objekti na otvorenom prostoru sa svim pripadajućim instalacijama (električne, mašinske itd.)

konstrukcije i objekat koji se koristi za kolektivnu bezbednost i zdravlje na radu – zaštita na prelazima, stepeništima, hodnicima, zaštita od udara električne energije, ventilacije, klimatizacije itd.

6. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu– odeća, obuća, radno odelo i rukavice koje služe za sprečavanje povreda na radu;
7. Opasnost– okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog;
8. Rizik– verovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;
9. Procena rizika –sistemska evidentiranje i procenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povrede na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja;
10. Akt o procenirizika – sadrži opis procesa rada sa procenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na radnom mestu i u radnoj okolini, i mere za smanjenje ili otklanjanje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu;
11. Radno mesto sa povećanim rizikom– radno mesto na kom i pored potpuno ili delimično sprovedenih mera , u skladu sa Zakonom, postoje opasnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog;
12. Lice za bezbednost i zdravlje na radu–stručno lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, ima položen stručni ispit o praktičnoj osposobljenosti za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
13. Služba medicine rada – stručna služba kojoj je JKP „Toplana Šabac“, Đure Jakšića 1, Šabac poverilo obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih;
14. Stručni nalaz– izveštaj o izvršenom pregledu opreme za rad, ličnih zaštitnih sredstava, i ispitivanju uslova radne okoline, sa zaključkom da li su primenjene ili ne propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Primena Pravilnika

Član 3.

Odredbe ovog Pravilnika dužni su da sprovedu svi zaposleni, kao i sva lica koja se po bilo kom osnovu nađu u prostoru JKP „Toplana Šabac“, Đure Jakšića 1, Šabac.

II OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Član 4.

Poslodavac, u smislu primene ovog Pravilnika, ima obavezu i odgovornost da:

1. Donese Akt o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini;
2. Imenuje stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu;
3. Angažuje službu medicine rada;
4. Obezbedi sredstva i opremu za ličnu zaštitu zaposlenih;
5. Izvrši osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
6. Pruži prvu pomoć u slučaju povrede ili oboljenja zaposlenog;
7. Sprovodi mere bezbednosti i zdravlja na radu uvođenjem novih tehnologija;
8. Vodi propisane evidencije iz bezbednosti i zdravlja na radu;
9. Osigura zaposlene

Akt o proceni rizika na radnom mestu i uradnoj okolini

Član 5.

Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini utvrđuju se procene rizika od povreda ili oštećenja zdravlja, način i mere za njihovo otklanjanje ili smanjenje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu.

U slučaju pojave novih opasnosti, koje se nisu mogle predvideti osnovnim Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, poslodavac je dužan da donese izmene i dopune Akta o proceni rizika.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu

Član 6.

Za obavljanje poslova iz bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac, u pisanoj formi, imenuje lice za bezbednost i zdravlje na radu koje mora imati položen Stručni ispit u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlja na radu.

Za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana poslodavac može da imenuje jedno ili više stručnih lica, odnosno da angažuje pravno lice ili preduzetnika koje ima licencu za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa Zakonom.

Poslodavac je dužan da stručnom licu za bezbednost i zdravlje na radu obezbedi nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, pristup svim podacima od značaja za bezbednost i zdravlje zaposlenih, kao i da omogući usavršavanje znanja stručnom licu iz bezbednosti i zdravlja na radu.

Služba medicine rada

Član 7.

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih, ukoliko je to Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini predviđeno, poslodavac je dužan da angažuje službu Medicine rada koja će definisati zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni koji su raspoređeni na radna mesta sa povećanim rizikom.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu

Član 8.

Poslodavac je dužan da, ako je to Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini predviđeno, zaposlenima koji su raspoređeni na radno mesto sa povećanim rizikom, preda na upotrebu sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu na kojima su primenjene propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu zaposlenima se može izdati pod uslovima:

- Ako sredstva i oprema za ličnu zaštitu raspolažu dokumentacijom na srpskom jeziku za njihovu upotrebu i održavanje u kojoj je proizvođač odnosno isporučilac naveo sve bezbednosno-tehničke podatke, važne za ocenjivanje i otklanjanje rizika na radu,
- Ako je obezbedio sve mere za bezbednost i zdravlje na radu, koje su određene tom dokumentacijom, u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu, tehničkim propisima i standardima.

Izuzetno, kada poslodavac nije u mogućnosti da obezbedi dokumentaciju, navedenu u stavu 2 ovog člana, tu dokumentaciju obezbeđuje od pravnog lica registrovanog za poslove kontrole kvaliteta proizvoda.

Sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu poslodavac je dužan da održava u ispravnom stanju.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad

Član 9.

Poslodavac je u obavezi da zaposlenog upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i konkretnim merama iz bezbednosti i zdravlja na radu, odnosno da ga osposobi za bezbedan i zdrav rad.

Poslodavac vrši osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, prilikom:

1. Zasnivanja radnog odnosa;
2. Premeštaja zaposlenog na drugo radno mesto;
3. Uvođenja novih tehnologija;
4. Uvođenja novih sredstava za rad;
5. Promene procesa rada;
6. Ako zaposleni obavlja poslove na dva ili više radnih mesta;
7. Rad kod drugog poslodavca
8. Periodična provera osposobljenosti na jednu i na četiri godine.

Osposobljavanje zaposlenog vrši se za vreme radnog vremena, o trošku poslodavca.

Osposobljavanje se ponavlja na jednu godinu za radna mesta sa povećanim rizikom i na četiri godine za radna mesta bez povećanog rizika.

Član 10.

Osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad vrši se teorijski i praktično, na osnovu programa koji donosi poslodavac.

Član 11.

Periodične provere za bezbedan i zdrav rad zaposlenog, koji je raspoređen na radno mesto sa povećanim rizikom, vrše se na način i utvrđen Aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini pre isteka perioda od godinu dana od zadnje obuke. Periodične provere zaposlenih za bezbedan i zdrav rad koji je raspoređen na radno mesto bez povećanog rizika je pre isteka perioda od četiri godine.

Član 12.

Obavezi osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, usmislju člana 9. ovog Pravilnika, podležu i zaposleni kod drugog poslodavca koji po bilo kom osnovu borave ili obavljaju poslove u prostorima poslodavca.

Član 13.

Kada zaposlenom ili licu koje po bilo kom osnovu boravi kod poslodavca preti neposredna opasnost po život i zdravlje, zbog toga što nisu primenjene mere iz bezbednosti i zdravlja na radu, zaposleni ima pravo da odbije da radi, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu.

Prva pomoć u slučaju povrede ili oboljenja zaposlenog

Član 14.

Poslodavac je dužan da obezbedi sredstva za pružanje prve pomoći i da organizuje pružanje prve pomoći uslučaju povrede zaposlenog na radu.

Poslodavac je dužan da organizuje spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti zaposlenih ili lica koji se po bilo kom osnovu nađu u prostorijama poslodavca. Pružanje prve pomoći i/ili spasavanja i evakuacije sprovodi se na osnovu Plana koji donosi poslodavac.

Za pružanje prve pomoći, kao i spasavanja i evakuacije u slučaju opasnosti poslodavac organizuje osposobljavanje odgovarajućeg broja zaposlenih.

U vezi sa navedenim u prethodnom stavu poslodavac donosi odluku o upućivanju na osposobljavanje zaposlenih, iz sopstvenog kadrovsog sastava, za pružanje prve pomoći i spasavanje i evakuaciju.

Mere za bezbedan i zdrav rad uvođenjem novih tehnologija

Član 15.

Uslučaju uvođenja novih tehnologija i sredstava za rad, na kojima postojećim zakonskim propisima nisu utvrđene mere bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac je u obavezi da donese uputstvo o načinu i primeni opšte poznatih mera kojima se osigurava bezbednost i zdravlje na radu, odnosno kojima se u razumnoj meri opasnost po zdravlje zaposlenog može otkloniti ili svesti na najmanju moguću meru.

Uputstvo iz stava 1 ovog člana obavezuje je za sve zaposlene koji u radu primenjuju nove tehnologije.

Evidencije iz bezbednosti i zdravlja na radu

Član 16.

Poslodavac je u obavezi da vodi i čuva evidencije 1-14 iz bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu i pratećim podzakonskim aktima.

Evidencija iz stava ovog člana odnosi se na:

1. **Obrazac 1** -Evidencija o radnim mestima sa povećanim rizikom
2. **Obrazac 2** -Evidencija o zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta
3. **Obrazac 3** -Evidencija o povredama na radu
4. **Obrazac 4** -Evidencija o profesionalnim oboljenjima
5. **Obrazac 5** -Evidencija o bolestima u vezi sa radom
6. **Obrazac 6** -Evidencija o zaposlenima osposobljenim za bezbedan i zdrav rad (u pisanoj formi)
7. **Obrazac 7** -Evidencija o opasnim materijama koje se koriste u toku rada
8. **Obrazac 8** -Evidencija o izvršenim ispitivanjima uslova radne okoline
9. **Obrazac 9** -Evidencija o izvršenim pregledima i proverama opreme za rad
10. **Obrazac 10** -Evidencija o izdatim sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu
11. **Obrazac 11** -Evidencija o prijavama smrtnih, kolektivnih i teških povreda na radu, kao i povreda na radu zbog kojih zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana
12. **Obrazac 12** -Evidencija o prijavama profesionalnih oboljenja
13. **Obrazac 13** -Evidencija o izvršenim lekarskim pregledima zaposlenih u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu
14. **Obrazac 14** -Evidencija o prijavama opasnih pojava koje bi mogle da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenih

Član 17.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno i u pisanoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od tri uzastopna radna dana od dana saznanja, prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje, odnosno oboljenje u vezi sa radom zaposlenog.

Član 18.

Izveštaj o povredi na radu, profesionalnom oboljenju i oboljenju u vezi sa radom koji se dogodi na radnom mestu, poslodavac dostavlja zaposlenom jednu kopiju uz potpis zaposlenog koji je pretrpeo povredu, odnosno oboljenje i organizacijama nadležnim za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje.

Osiguranje zaposlenih

Član 19.

Poslodavac je dužan da sve zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, radi obezbeđivanja naknade štete.

Financijska sredstva iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca.

III PRAVA I OBAVEZE ZAPOSLENIH

PRAVA ZAPOSLENIH

Član20.

Zaposleni ima pravo da se upozna sa merama za bezbednost i zdravlje na radu na poslovima na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Član21.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- Ukoliko mu pretil neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene mere utvrđene Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu,
- Ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa mogućim rizicima i merama za njihovo otklanjanje na radnom mestu na koje je raspoređen,
- Ako na sredstvu za rad nisu primenjene propisane mere izbezbednosti i zdravlja na radu,
- Ukoliko mu poslodavac nije obezbedio propisan lekarski pregled, ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za radna mesta sa povećanim rizikom.

Uslučaju iz stava 1 ovog člana zaposleni se može u pisanoj formi obratiti poslodavcu ili licu zaduženom za poslove bezbednosti i zdravlja na radu, radi preduzimanja mera za bezbedan i zdrav rad koje po mišljenju zaposlenog nisu sprovedene.

Ukoliko poslodavac ne postupi po zahtevu u roku od osam dana od podnošenja zahteva, zaposleni ima pravo da zahtev podnese nadležnoj Inspekciji rada.

OBAVEZE ZAPOSLENIH

Član 22.

Zaposleni je u obavezi da dosledno primenjuje odredbe ovog Pravilnika i drugih akata koje propisuje poslodavac i zbezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

Član 23.

Zaposleni je dužan da pravilno rukuje sredstvima za rad i koristi iste prema uputstvima proizvođača, kako svojim nepravilnim rukovanjem ne bi ugrozio, kako svoju tako i bezbednost i zdravlje drugih lica.

Zaposleni je dužan da svaki kvar i nepravilnost na sredstvima za rad bez odlaganja prijavi poslodavcu i licu za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se nepravilnosti otklonile.

Po završetku rada zaposleni je dužan da sredstva za rad odloži u propisanom stanju, kako bi na preventivan način delovao na bezbednost izdravlje na radu.

Član 24.

Zaposleni mora biti psihofizički sposoban za rad i ne može biti pod dejstvom alkohola, opojnih droga i/ili psihoaktivnih supstanci.

Član 25.

Proveru da li je zaposleni pod uticajem alkohola vrši odgovorno lice za bezbednost i zdravlje, ili drugo lice koje za to odredi poslodavac, na radu upotrebom alko testa, na način kako se to vrši propisima o bezbednosti saobraćaja.

Zaposleni kod koga se utvrdi da je pod dejstvom alkohola idrugih sredstava zavisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad.

Član 26.

Zaposleni koji su obučeni i za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju, dužni su da učestvuju u organizovanju prve pomoći, spasavanju i evakuaciji u koliko dođe do povrede zaposlenih ili havarija.

IV ORGANIZACIJA POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Član 27.

Organizovanje, sprovođenje i unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih obuhvata:

- Donošenje godišnjih programa bezbednosti i zdravlja na radu,
- Izdvajanje finansijskih sredstava za izvršavanje programa bezbednosti i zdravlja na radu,
- Upoznavanje i raspravljanje o stanju uslova rada i donošenje odgovarajućih odluka za unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu,
- Razmatranje izveštaja koje donose nadležne inspekcije rada,
- Razmatranje predloga, primedbi i sugestija zaposlenih iz bezbednosti i zdravlja na radu.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

Nepoštovanje odredbi ovog Pravilnika od strane zaposlenih predstavlja težu povredu radne obaveze.

Član 29.

Za sve što nije regulisano ovim Pravilnikom neposredno se primenjuju odredbe Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu i podzakonski akti doneti na osnovu Zakona.

Član 30.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljivanja na oglasnoj tabli JKP „Toplana Šabac, Đure Jakšića 1, Šabac.

U Šapcu, 02.04.2021.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu

Jovica Kafajlović

Direktor

Slobodan Jerotić

